

AUSEKĻA NOZARU VADITĀJU

senākme notiks trešdien, 5. janvārī, pl. 19 Skolas ielā 23. — Ausekļa jaunatnes kopas Internats meistarības turnīra novusā sākies 9. janvārī pl. 10 Skolas ielā 23. Sacensības risināties vienspēles un dubultspēles. Turnīra var piedalīties arī neorganizēti jaunieši.

AUSEKĻA TENISISTU

egļites vakars notiks 9. janvārī pl. 16 Skolas ielā 23.

MŪZIKĀLIJU VEIKALS

E. Udris

Rīgā, Von der Goltza gatvē 7

Tālrunis 24786

J. Līviņa

EDIENU VEIKALS

Rīgā, Ģertrūdes ielā 43

Tālrunis 94588

HIPODROMĀ

RIKŠOŠANAS SACENSĪBAS Svētdien 9. janvārī plkst. 10 Nāk. sac.: 16. un 23. janv.

Aizkaru un vejas veikals-darbnīca

M. Grāvelis

Rīgā, Kr. Barona ielā 31 Tālrunis 32866

Daudz laimes jaunā gadā visiem pasūtītājiem — darba tēru noņēmējiem

Labības centrāle

Rīgā, Wolter von Plettenberga gatvē 6

Direktors 27858 Direktora palīgs 24364 Administratīvās daļas vadītājs 28061 Grāmatvedības vadītājs 34426 Rīgas elevators un noliktava 33722

BŪVUZŅĒMUMS

Zanders Bars

Rīgā, Vajņu ielā 18 Tālrunis 28265

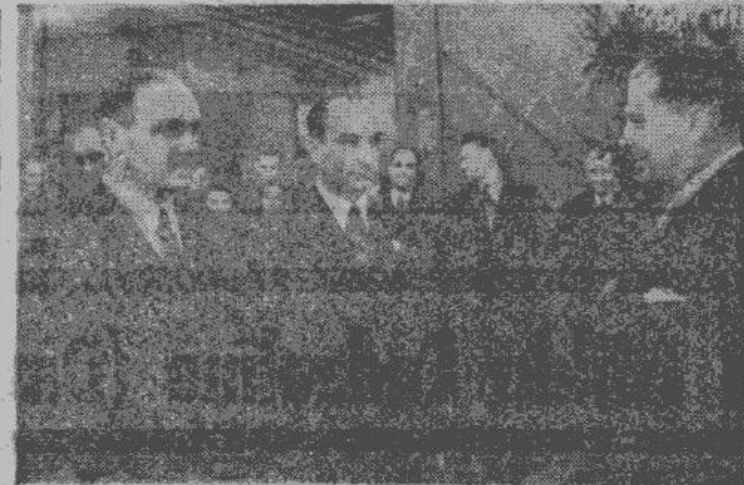
Ķīmisk.-farm. fabrika

„PILOT“ (NIVEA)

tagad atrodas: Rīgā, Carl-Schirren ielā 41

Tālruni:

Uzņēmuma vadītājs 28702 Grāmatvedis 34936 Iepirkšan. nodaļa 29609 Kantoris 20089 Ekspedīcija un nolikt. 33359

Firms gadu mīļās notīka Latvijas labāko sportistu un sporta darbinieku apbalvošana. Uzņemuma: mūsu sēkmīgie olimpisko spēļu cīnītāji A. Bubenko un E. Bietags saņem sporta vad. R. Pīlmes aicinājumus. (O. Sprūdes uzp.)

Uzvarētājs palika nenoskaidrots...

Pagājušajā godējā sākās US rīkotais trīs biedrību turnīrs volejbolā un basketbolā, kurā piedalījās Daugavieši, VEF un US. Katra biedrība sacentās ar katru piecās sacensībās — sievietes volejbolā un basketbolā, vīrieši volejbolā un basketbolā un zēni basketbolā — par katru uzvaru gūstot vienu punktu. Turnīrs izvērtās interesants, ja izrādījās, ka visas biedrības spēkos īsti līdzvērtīgas, tā kā uzvarētāji atsevišķajās sacensībās pa lielāko daļai noskaidroti tikai pēc savas un sprāģes cīņas. Galu galā turnīrs palika bez uzvarētāja, jo visas biedrības savāca vienādu 5 punktu skaitu. Tā kā šis turnīrs sporta sarīkojums, izņemot Latvijas šaha meistarību, kas noslēdzās Silvestra vakarā, tad DSG vingrotava ik vakaru bija pilna skatītājiem.

DAUGAVIEŠI — US 3-2. Sacensību pirmajā dienā savā starpā spēkojās Daugavieši un US. Volejbola sacensības sniedza maz interesantas. Daugaviešu sievietes vienība pārspēja US 15-12, 15-7. Uzvarētājas grūden teicami padēvēs Rūpnerei. Daugaviešu krāsas reprezentēja Stedelaube, Griķe, Novička, Mālere, Rūpnere un Sīle. Izturētāji Grapei-Ozolai un Grapei-Vonagai, US vīriešiem ietilpa Ringenbergs, Bilmans, Peļāde, Konrāde, Remājeva un Stankeviča. Šīs sastāvs nebūt nav vājā, tā kā Daugaviešu spēlētāju uzvaru pār meistarvienību dziļi respektējama, un tai nepiemīt gaidījuma raksturs. Vīriešu sacensībā atkal nācās vērot pretēju ainu. Te vieglu un pelnītu uzvaru guva Latvijas meistarvienība US ar 15-8, 15-4 rezultātu. Studenti darbojās tiešām lieliski, bet zaudētāju sniegumu stipri ietekmēja labākā grandtēija P. Kazaka izturēšanās. Meistarvienība spēlēja savā parastajā sastāvā: Elmūts, Šiecers, Peļāde, Ģermanis, Paegle un Pētersons. Daugaviešu sastāvā bija Sāpīns, Graudīņa, Bergiāns, Bērziņš, Čaune un Bachmanis. Sprāgi toliks risinājās sacensības basketbolā. Visātrāko cīņu izturēja abu biedrību sievietes vienības. US visu laiku atradās vadsoļā lomu, noslēdza puslaiku 11-3 savā labā, un vēl šis pirmais beidzās bija 16-3 vadībā. Neviens vairs nesabūlās par US uzvaru. Notika tomēr negaidītais. Enerģiskās daunvietes panāca 16-16 izlīdzinājumu. Tā arī noslēdzās sacensība. Vēl pēdējās sekundēs US atradās 16-14 vadībā, bet Konrāde, kas pēc ilgā pārtraukuma atkal bija tiešām basketbola laukumā un ievērojami pastiprināja studentu aizsardzību, pārsteidzās ar kādu meiteni. Bumba nonāca pie Daugaviešu spēlētājam un jau nākamajā brīdī atradās US aizsardzībā grozā. Sekojošajā 5 min. pagarinājumā studentes vairoz izcīnīja 18-16 vadību, bet tad divi teicami metieni padēvēs Novičkai un Trifonai, un daugavietes atstāja laukumā ar 20-18 (16-16, 11-3) uzvaru. Tā US spēlētājas, pārsteidzīgi rīkojoties, drošas uzvaras vietā piedzīvoja raigtu zaudējumu. Daugaviešu izlase spēlēja: Sālmans — gava 7 punktus, Novička — 5, Krēgere — 4, Trifone — 4 un Bērziņa — 0. US komplektējuma bija: Stankeviča — 7, Konrāde — 6, Peļāde — 4, Bērziņa — 1 un Vitola — 0. Jaunatnes sacensībā Daugavieši guva maz gaidīto 23-18 (7-9) uzvaru pār US zēniem. Vēl otra puslaika US veda 16-11, tad laukumā noteikts pārsvars nosvērās Daugaviešu pusē. Gūstot 12 punktus pēc kārtas, viņi sev arī nodrošināja uzvaru. Interesanti piezīmēt, ka spēle viens pret otru sacentās divi brāļi — Bumbēri, kas katrs savā vienībā darbojās kā centra uzbrucēji. Tāpat mazgaidītu iznākumu deva abu biedrību 1. vienību sastāpas. Daugavieši cīnījās bez abiem maļējiem uzbrucējiem Geļstariņa un Berkolda. Tā US piecniek izcīnīja puslaiku 47-34 (23-13) uzvaru. Spēles 2. puslaika Daugavieši gan piedūka līdz 20-23, bet tas tad arī bija viss. Uzvarētājos lieliski sadarbojās uzbrukuma trijnieks: Elmūts — Jurciņa — Degimuss. Pusku guvums sadalījās šādi: US: Degimuss — 17, Elmūts — 14, Jurciņa — 10, Hermanovskis — 5, Meļiļa — 0 un Paegle — 0. Daugavieši: Sulcs — 17, Graudīņa — 8, Skjokis — 2, Sāpīns — 2, Bērziņa — 2 un Čaune — 1.

VEF — DAUGAVIEŠI 3-2. Pēc Daugaviešu uzvaras pār US šķita jau pilnīgi skaidrs, ka viņiem piekritīs pirmā vieta šajā sarīkojumā. VEF tomēr negaidot prātā pārvarēt Daugaviešus, un tā vīdi iepriekšējie aprēķini sabruka. Dau-

gaviešu volejbolistes melnabalti tērptās VEF meitās atrada enerģiskas pretinieces. Tikai pēc tam, kad VEF cīņas spars atslēbās, daugavietes panāca 15-17, 15-2, 15-2 uzvaru, spēlējot sekojošā sastāvā: Rūpnere, Sīle, Krēgere, Mālere, Stedelaube un Griķe. Zaudētājas debitēja: Saldze, Zilverte, Kārķīpa, Martinsons, Rozentāle un Augulis. Vīriešu volejbola sacensība risinājās ļoti sīvi. Daugavieši šoreiz cīnījās savā labākajā virknējumā, tā kā skatītāji dabūja noraudzīties sprāgā un augstvērtīgā sacensībā, nesaidīgā cīņā par katru punktu. Abas vienības skaidri gremdēja, uzrūdot arī tikpat jauku veiksmi pretinieka raidījumu atvairīšanai. Pēc vairāk kā stundu ilgās spēles uzvaru ar 15-9, 13-15, 16-14 rezultātu izcīnīja VEF seņnieks, kurš spēlēja Bergs, Ristamecs, Jansons, Slava, Sarkans un Rozentāls. Daugaviešu reprezentēja Bērziņš, Sāpīns, Bergiāns, Bachmanis, Kazaka un Paegle. Sieviešu vienību basketbola sacensībā VEF rīkojās ar noteiktu zaudējumu, šādā uzskā cīņu savā otrajā sastāvā: Druka, Viņņevska, Opmane, Reke un Zinkoviča. Izrādījās, ka meitām tomēr daudz vēl trūkst no nepieciešamās tehniskās mākas. Lai gan viena otra uzrādīja jau li pieņemamu spēles veidu, tad kopvērtējumā tomēr palika iespēds, ka spēlētājas pilnīgi nepazīna spēles noteikumus un skaidri neapzinās, kas laukumā šķērsā. Visumā tas bija pavissam primitīvs basketbols, ko demonstrēja jaunās vēstules. Bet — sākuma jau allaž ir ļoti grūti... Lai šī neveiksmē nemazinā enerģiju, tad nākotnē varētu rakstīt «daļskanīgākus» vārdus. Ar diviem Viņņevskas soda metieniem VEF izcīnīja 2-0 vadību. Daugavietes izlīdzinājumu panāca tikai pēc ilgā brīža. Vispār, spēles sākumā daugavietēm nepavisam neveicās ar metieniem grozā. Drīz stāvoklis tomēr mainījās, un 1. puslaiks noslēdzās ar pārliecinošu 20-2 Daugaviešu pārkumu. Spēles turpinājuma VEF cīnījās savā labākajā sastāvā. Nu sacensība izvērtās visai sprāgā, Daugaviešu tehniskais pārkums tomēr nebija noliedzams. 1. puslaika izcīnītais punktu pārsvars Daugaviešu piecniekam deva noteiktu 36-12 (20-2) uzvaru. Ar metieniem varen sekmējās Krēgerei, kas viena pati Daugaviešu labā lūgva 18 punktus, Novička — 8, Sālmans — 5, Trifone — 2, Sīle — 2 un Bērziņa — 0. VEF virknējuma izskats: Kārķīpa — 4, Ulmane — 4, Vazdiķe — 2, Viņņevska — 2, Kurānaka, Saldze, Zinkoviča, Reke, Opmane un Druka — 0. Pārstejumu nesā abu biedrību 1. vienību sacensība basketbolā. Daugavieši devās cīņā vienīgi bez Graudīņa, šādēļ neviens negaidīja, ka A ligas VEF piecnieks, pie tam vēl stipri vajātais spēlētājs, spē spēlēt virslīgas Daugaviešus. Tā tomēr notika. Kad laika plūdim bija aiztekojis 2x20 min., bija noskaidrojies, ka 41-35 (17-17) uzvara piekrit VEF puslīem. Abi VEF šīre un sekmīgie metiņi — bāli Bites paķīrī pilda savu pienākumu Latvijas lēģionā, tādēļ nevērtēja gēmt dalību spēlē. Viņas atvietoja Valdemāns un Kļava. Ar interesi varējām sekot Bruno Valdemāna spēlei, kas, tāpat lēģionāra pienākumu saistīti, vairāk kā gadu nebija vērojams mūsu basketbola laukumos. Tagad viņš uz šīs laicīgu izbraucis Rīgā, un tālīt arī nekavējās palīdzēt savai vienībai basketbola frontē. Valdemāns spēles veids apmierināja, nēko daudz no sava kērdēzējā snieguma viņš nebija zaudējis. Sekmējās arī ar metieniem, sevišķi sodu izpildīšanu. Tagad šķiet skaidrs, ka izturētājos Bites atvietoja Valdemāns un Kļava, protams, ja dienesta pienākumi pirmajam neliek šķēršļus. VEF sastāvā cīņā pret Daugaviešiem darbojās: Lēģeris — 13, Valdemāns — 12, Korps — 7, Kļava — 7, Skutelis — 2 un Rozentāls — 0. Daugaviešu virknējuma ietilpa: Geļstariņa — 11, Sulcs — 8, Berkolds — 8, Bērziņa — 5, Skjokis — 2, Sāpīns — 0 un Griķis — 0. Jaunatnes vienību sacensībā pārliecinošu un vieglu 42-12 (16-6) uzvaru guva ļoti sagatavotā VEF vienība, kura darbojās sekojošā sastāvā: Maltševs — 16, Adamsons — 14, Hincenbergs — 5, Patra — 4 un Liebiņš — 3. Tā gala tehniskā abu biedrību sacensība negaidot noslēdzās ar VEF 3-2 pārkumu. US — VEF 2-2.

Un atkal 3-2! Tas šai turnīrā kļuva par tradicionālu gata rezultātu. Šai sacensībai vajadzēja būt uzvarāliju turnīrā. Sarīz tomēr tā nenotika, jo US guva paredzēto 3-2 pārkumu, kas gata rezultātā vienībām deva vienādu punktu skaitu. US — VEF sacensībā atsevišķo spēļu uzvarētājus varēja noteikt jau iepriekš, vienotī vīriešu volejbolistu sacensības gata iznākums bija noskaidrots US volejbolistes savas pretinieces pārsēja bez nopietnas spēles ar 15-4, 17-15 rezultātu, lai gan 2. setā, kad studentes sniedza tikpat kā bez centības, VEF gandrīz guva uzvaru. Svarīgu nozīmi piekrita vīriešu sacensībai. Studentu uzvaras gadijuma US piekritu 1. vieta turnīrā. Tomēr arī šis aprēķins neapēldījās, tāpat kā visi iepriekšējie. Pēc svēces cīņas 19-15, 15-10, 15-9 uzvara nosvērās VEF virs pusē. Vīni arī darbojās mazliet labāk, bādam krievi pārkā ser vēdām. Tas galvenokārt arī spēlēja uzvarētāja. Meistarvienība sniedza savā parastajā sastāvā, bet VEF krāsas reprezentē-

Skats mūsu ringa valdnieku galerijā

Visās smagatlētikas nozarēs, kur pastāv svaru kategoriju iedalījums, par pašu vērtīgāko panākumu parasts uzskatīt uzvaru smagā svarā, jo tur sacensās auguma un svara ziņā pārkāie, vispār fiziskā spēka pārbagātākie vīri. Smagā svara labāko cīkstoni pieņemts uzskatīt par visu svaru meistaru. Tas gandrīz vienmēr pierādījies arī īstenībā, un ja tagad vairs gandrīz nekur nenotiek absolūtā meistargoda izcīņa, tad tikai tādēļ, ka parasti uzvaras lauri jau bijuši rezervēti smagā svara meistaram. Smagsvaru sacensības, lai tās risinās grieķu-romiešu cīņā, svaru celšanā vai bokšā, var raksturot kā spļgtāko pirmatnējā spēka izpausmi. Protams, ne vienu vien reizi smagsvariem, spēkojoties ar vieglāko kategoriju pārstāvjiem, nācies palikt zaudētāju lomā. Latvijas smagatlētikas vēsturē tas viskrasāk izpaūzās bokšā, kur, kamēr vien notikuši visu svaru meistartitula izcīņa, nekad uzvarējis nav smagsvars, bet vienmēr triumfējis vieglākā vidējā svara reprezentants. Latvijas pirmajās vispārējos sporta svētkos, kas reizē nozīmēja arī pirmo Latvijas meistartitula izcīņu, uzvarētājs smagā svarā palika nenoskaidrots, jo abi vienīgie konkurenti Buchols un Brakovskis cīnījās neizšķirti. Viņi sevi atestēja par visai vājiem boksa mākslas pārvaldītājiem, un absolūtā meistarnosaukuma īpašnieks penīlīt kļuva tehniski nesalīdzināmi veiklākais vidsvars V. Jākobsons. 1921. gadā ringā devās spoža mūsu smagsvaru cēriba, 19 gadus vecais Zanis Dzenis, kas arī izcīnīja Latvijas smagā svara meistara titulu. Viņa uzstāšanās tolaik visai imponēja. Kā noteikts uzvaras favorīts Dzenis sāka arī spēkošanos ar pārējo svaru meistartituliem. Cīņā pret pusmagsvaru Dzegūzi viņš atradās pārsvarā, bet tad daži pretinieka pārkā asi parpēmieni sarūgtināja vēl maz piedziļojušo Dzeni, un viņš no cīņas atteicās. Pēc tam ar Dzegūzi samērā viegli tika galā liepājnieks K. Vitiņš, un atkal visu katēgoriju meistars bija vidsvars. 1922. gadā joprojām smagais svārs palika tālākā plānā. Kā varenī sīvi absolūtā meistargoda kandidāti izvirzījās pusmagsvars Vilis Heince un vidsvars Roberts Plūme. Viņu sastāšanās izvērtās par mūsu boksa sporta pirmo ievērojamāko notikumu, kas deva arī sensācionālu iznākumu. 3. roundā ar tehnisko knock-out uzvarēja Plūme, mūsu tagadējais sporta dzīves vadītājs, un atkal visu svaru meistara gods piekrita vidsvaram. Pēc 1922. gada vairs absolūtā čempiona izcīņa nav notikusi.

Latvijas boksa smagā svara meistaru saraksts, sākot ar 1921. gadu, sniedz šādu ainu: 1921. g. — Z. Dzenis, 1922. — Z. Dzenis, 1923. — J. Bikse, 1924. — A. Svēde, 1925. — H. Vitols, 1926. — V. Vīlnieks, 1927. — H. Rame, 1928. — J. Bikse, 1929. — Zeicmanis, 1930. — H. Rame, 1931. — Zeicmanis, 1932. — A. Grazdīps, 1933. — H. Bērziņš, 1934. — J. Bikse, 1935. — K. Liede-Litchens, 1936. — V. Steins, 1937. — K. Liede-Litchens, 1938. — Lembergs, 1939. — V. Steins, 1940. — Grinvalds, 1941. — Grinvalds, 1942. — A. Meļis un 1943. — A. Meļis. 24 gadu laikā, kamēr vien notiek Latvijas meistartitula izcīņa bokšā, smagā svarā bijuši 14 meistargoda īpašnieki. Garāku uzvaru sēriju nav atzīmējis neviens smagsvars. Parasti meistara tituls iegūts vienu vai divus gadus. Vienīgais izņēmums šai ziņā ir Bikse, kas ar 3 uzvarām ir mūsu smagā svara meistaru «rekordists».

Mūsu meistaru 14 galvu garā rinda iesākās ar Zani Dzeni, latviešu pirmo smagsvaru valdnieku. Šķiet, nebija noliedzams Dzeņa boksera talants, taču viņš aktīvās gaitas izbeidza pārkā ātri, savas spējas pilnībā neizkopis. Boksam mīļš draugs gan mūsu pirmās augstākā svara meistars palicis visus mūžu. Savā laikā viņš lielu popularitāti baudīja arī kā treners. Dzenim sekoja Bikse, gara auguma un garu roku īpašnieks. Mazāk varēja saļšmināt viņa tehniskā cīņas prasme. Šī spēcīgā kurzemnieka lielākais panākums uzskatāms, ka viņš visvairāk bijis Latvijas meistara godā. To viņš pēdējo reizi izcīnīja 1934. gadā, tātd pēc gara 11 gadu pārtraukuma kopš savas pirmās uzvaras 1923. gadā, kad gan Bikse meistara nosaukumu iemantoja kā vienīgais dalībnieks bez konkurences. It ilgu laiku Latvijas labāko smagsvaru izlasē ietilpa Svēde, lai gan meistaru sarakstā viņa vārds atrodams tikai vienu reizi. Par spožu cēribu uzskatīja Hugo Vitolu, kad viņš vēl kā vidusakolnieks 1925. gadā kļuva Latvijas smagā svara bokseru Nr. 1. Tai pašā sezonā risinājās arī pirmā Latvijas — Igaunijas valstu sacīkste bokšā, pie kam Vitols, kopā ar vieglsvāru Gūtmani, bija vienīgie, kas pārspēja visus savus igauņu pretiniekus. Augumā masīvo, bet skatā labisirdīgo Vitolu vēl saistīja otra «mīlestība» — vieglatlētika, kur viņam ilgus gadus piederēja Latvijas rekords lodes grūšanā. Klāt nāca studijas universitātē, un kad Vitols pārgāja dzīvot Parīzē, tad viņš Latvijas boksa sportam bija zudis vismaz kā aktīvs cīnītājs. Vēlāk gan Vitols atgriezās dzimtenē. Pierādīja arī, ka nav aizmirsis boksu, bet tikai kā teicams mūsu valsts vienības sagatavotājs. Isu brīdī «ringa apvārkšpos» pamirdzēja vispusīgā Vīlnieka vārds. Viņa dēļ gan LSB speciāli iestājās Latvijas Smagatlētikas Savienībā. Vīlnieka debiju virkne bija sekmīga, bet ļoti īsa. 1926. gadā viņš Latvijas — Igaunijas valstu sacensībā uzvarēja pusmagsmā svarā, kā arī kļuva smagās kategorijas meistars. Tikpat brīnumātri, kā pievērsies boksam, Vīlnieks no tā arī aizgāja, paliekot uzticīgs līdz pēdējam laikam tādiem boksa prestīem, kādi ir daijsliedzošana un teniss. Ap 1930. gadu mūsu pastāvīgie smagā svara sāncseni bija Rame un Zeicmanis, no kuriem teicamāka teicās Rames cīņas māka. Viņš arī pastāvīgi reprezentēja Latvijas krāsas valstu sacīkstēs. Daudz labu boksera īpašību piemēta jēlgavniekam Grazdīnam — 1932. gada meistaram. Visvairāk imponēja viņa spēcīgie sitieni, taču pavisam Grazdīnam trāka izturības. 1931. gadā Latvijas — Igaunijas sacensībā viņš sākumā smagi «apstrādāja» pat igauņu mīzi Evalda Lūkinu, bet tad izsīka Grazdīna izturības krājums, un, neraugoties uz izcīnīto punktu pārsvaru, viņam nācās padoties, lai gan tieši šai cīņai piekrita ārkārtīgi svarīgā nozīme visas valstu sacīkstēs kopvērtējumā, kur bez boksa ietilpa arī grieķu-romiešu cīņa un svaru celšana. Skaistu iespaidu atstāja atlētiski samērīgi veidotā Harija Bērziņa ierašanās ringā. Būtu viņam bijusi lielāka uzpēmība un enerģija, tad, liekas, krāšņāki būtu izveidojušies Bērziņa, mūsu tagadējā sporta medicīnas institūta darbinieka, panākumi. Varam tomēr Bērziņam pateikties, ka 1933. gadā valstu sacīkstē pret Igauniju nepalikām pie 0 atzīmes, jo viņš vienīgais izpunktēja savu sāncensi igauņu Rebanī. Visplāšāko popularitāti no latviešu smagsvariem baudījis Litchens, kas tagad saucas Liede. Šī nosvērtā un drosmīgā vīra spēkos ir bijis uzvarēt arī igauņu Lūkinu, ko nav spējis neviens cits no latviešu smagsvariem. Sevišķi neatzīmējamā atmiņā Liedes triumfs palicis no 1934. gada, kad Latvija kļuva pirmajam Baltijas valstu boksa meistars. Pavisam neizkopts raksturojams Lemberga sniegums, kamēr nākamais mūsu meistars Steins latviešu ringā pavadīja tikai dažus savus jaunības gadus. Lielas lietas varbūt būtu paveicis Grinvalds, mūsu smagsvaru «Karnera», bet viņš ar boksa mākslu iepazīs pārkā vēlu, kad pašā gadu skaits jau pārsniedza trīsdesmito robežu. Grinvaldu, kas pašreiz kā latviešu brīvprātīgais cīnās austrumu frontē, izredzes ringā skatīt arī nākotnē, un tad ar nopietnu sāncensi varēs satīkties mūsu tagadējais smagsvaru «karalis», agrākais pusmagsmā svara meistars Meļis, kam pašreiz pavisam grūti atrast pretiniekus.

Tāda izskatās mūsu līdzšinējo ringa valdnieku galerija. Latvijas smagsvaru meistaru virknējums no Zana Dzeņa līdz Albinam Meļim, no 1921. līdz 1943. gadam.

Jānis Zariņš.

No 6 m mērijuma līdz 118 m tulumam

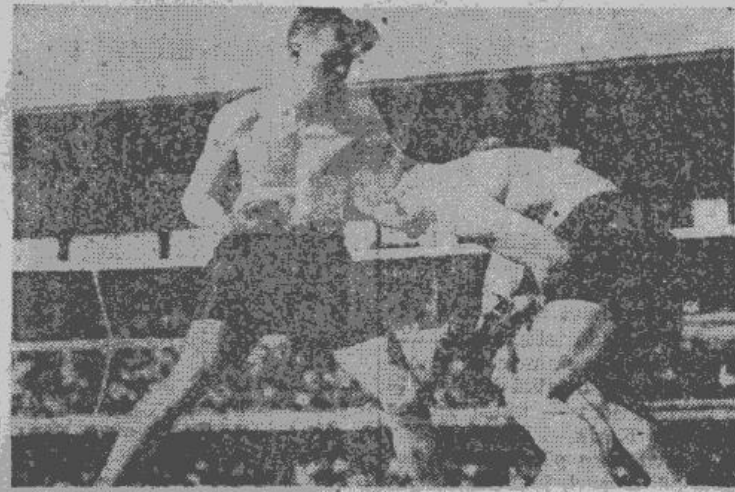
Slēpošanas vēstures pirmsākums meklējams ziemeļu zemēs, kur pati daba prasīja ātrast līdzekli, kā ērtāk un ātrāk pārvarēt plašos sniega kļajumus. Tāajos ziemeļos un fjordu robotajos Norveģijas krastos dzimusi arī slēpošanas sporta drosmīgākā sacensība — lēksana ar slēpēm. Pirmās ziņas arhīvu nodzēlētājās lapās par norveģiem, kas lēkuši ar slēpēm, atrodamas 1796. gadā, tātad tieši 150 gadus atpakaļ. Tikai pusgadu simteni vēlāk norveģi ar šo savu «atklājumu» iepazīstina Vakarēiropas Helās sporta tautas. 1893. gadā Mircušlagā (Vācijā) risinās pirmās plašāka mēroga sacensības lēksanā ar slēpēm, kur uzvarētājs sasniedz 6 m tulumu. Ar šo brīdi var arī skaitīt lēksanas sacikšu sākumu starptautiskā konkurencē. Protams, pirmās sacensības notikušas visprimitīvākajos apstākļos. Tad vēl nepazīna speciālos lēksanas trampļinus, kuru konstruēšana un būvē vēlāk saistīja daudz vīspār atzītu inženieru prātus. Ar 1893. gadu sākas lēksanas attīstības straujākais progress laikmets. Sensacionāla vēsts zemes lodī apceļo 1901. gadā, kad norveģi Bjarne Nilsens un Thorleifs Holte «aizlido» ar slēpēm 20 metru tālu. To toreiz pasaule uzņēma kā tiešām fantastisku rezultātu. Lēksanā ar slēpēm norveģi ilgi palika neaizsniegti meistari. Viņu izcilākie spēki viesojās visās zemēs, kur vien dabas apstākļi deva iespēju nodoties skaistajai «skriešanai ar slēpēm». Norveģu skola it ātri daudzās valstīs izaudzēja teicamus lēksanas mākslas speciālistus, kas tomēr ar saviem skolotājiem nespēja sekmīgi konkurēt. Trampļinu būvē smiedzās atzīviem «augstāk debesis», kam līdzīgu augu arī sasniegumi. 1922. gadā Kolorado kalnos (Amerikā) norveģi Anders Haugens, Ragnars Omtvests un Lars Haugens jau pārsniedza tai laikā gandrīz neapvērāmo 50 m līniju, un labākais no viņiem, Anders Haugens, aizlidinājās pat 65 m tālu.

Dinamiskais sacensības risinājums lēksanā ar slēpēm pieaista arī daudzu skatītāju tūkstos uzmanību, un 1924. gadā, kad Francijas sniega un ledus sporta centrā Samonijā notiek pirmās ziemas olimpiskās spēles, lēksana jau ir ieskaitīta slēpošanas klasiskajās disciplīnās un uzņemta olimpiāko cīņu programmā. Reizē attīstās sīkāk noteikumu izstrādājums, kas bez sasniedzīgā tūluma prasī teicamu lēciena izpildījumu arī stila ziņā. Norveģu uzvaras seko viena pēc otras nebeidzamā virknē. Viņi izcīna visas olimpiskās zelta medaļas un, protams, norveģi pārākta vienmēr izrādās arī pasaules meistarsacīkstēs. Pirmo zelta medaļu 1924. gadā iemanto Thams, sasniedzot 49 m tulumu, bet 4 ziemas vēlāk Sant Moricā uzvarētāja norveģis Andersens uzrādā jau 64 m rezultātu. Par neatdarināmiem lēksanas mākslas meistariem izvērsās Ruuda ģimene. Visiem neticami lēkas, vecākā brāļa Zigismunda Ruuda vārdi, kad viņš pēc spožās uzvaras 1929. gadā pasaules meistarsacīkstēs Zakopanē, saka: «Es gan izcīnīju pasaules meistartitulu, taču man mājās ir mazāks brālītis, kas lēc vēl labāk kā es.» Pēc pāris gadiem to zina arī visa pasaule, jo savu lielisko triumfu gājēnu sāk otrs brālis Birgers Ruuds. Viņa sniegums pārsniedz pat sava priekšgājēja Zigismunda brīnišķīgo māku. 1932. gadā tālajā Lek-Plesidā Birgers Ruuds iegūst olimpiskos uzvaras laurus. Šo savu uzvaru viņš atkārtoti arī 4 gadus vēlāk Garmiš-Partenkirchenā. Klāt vēl nāk kārtējie panākumi pasaules meistariības izcīnā, kas Birgeru lēk raksturot par visievērojamāko lēksanas virtuozu, kādu vien jebkad pasaulē pieredzējuši. Sevīši stila un lēciena skaistuma ziņā Ruuds Nr. 2 vēl vienmēr palicis neaizsniegts. Pēc kādas no savām vērtīgākajām uzvarām arī Birgers atkārtoti sava vecākā brāļa vēsturiskos vārdus: «Man mājās ir mazāks brālītis, kas ar slēpēm lēc vismaz tikpat labi kā es.» Un tiešām, Ruudi runā tikai patiesību. 1938. gadā Lahti pasaules meistarnosaukumu iemanto Ruudu ģimenes jaunākā atvase, vārdā Absjers. Ruudu sasniegtais pasaules sporta vēsturē ietiek kā tiešām neatdarināms notikums, jo to, liekas, neatkārtos pasaulē paauzdes, ka trīs brāji vienā disciplīnā kļūst pasaules meistari!

Cilvēks ar slēpēm lēca aizvien tālāk. Šo progresu, blakus tehnikas noslēpumu attīstībai, veicināja lēktuvju būves, kuru lietus sasniedza arvien plašākos apmērus. Šai ziņā visus pārsēja dienviņslāvi, kupi savā iemīļotajā slēpošanas vietā Planičā uzcelta tik milzīgu lēktuvi, ka tai tūdaļ deva «mamutu trampļina» vārdu. Starptautiskā slēpošanas savienība gan noliedza no tik augstām lēktuvēm absolūvēt oficiālas meistariības sacensības, taču tas pārdrošos slēpotājus nekavēja turpināt no «mamutu trampļina» aizliegtais rekordu medības. Izrādījās, ka norveģiem par nopietniem konkurentiem bez tuvākiem «kaimiņiem zviedriem izauguši arī viduseiropieši, galvenokārt lielās sporta valsts Vācijas dēļ. 1936. gada 15. martā dzima vēsturiskais brīdis, kad pirmo reizi tika uzvarēta fantastiskā 100 m robežā. To spēja 18 gadus vecais vīniets Jozefs Bradls. Viņš no Planičas lēktuves ar slēpēm aizlidinājās 101 m tālu, atslājojot ēnā arī visus norveģu meistaru varējumus. Ar prieku asarām acīs šo zīpu Norveģijā saņēma sirms virs — Fricis Huitfeldts, kas jau 1913. gadā bija paredzējis, ka hēdreiz ar slēpēm lēks pāri 100 metriem, bet toreiz par viņa vārdiem bija smējies pat lielākie optimisti...

100 metru uzvarētājs Bradls pātrauca arī norveģu triumfa seriju pasaules meistarsacīkstēs. Tas notika 1939. gadā Zakopanē, kad vīspār vācu slēpotāji kardināja milzu sensāciju, kopvertējumā pārsniedzot par neuzvarāmām uzskatītās «sniega sporta» nācējās Norveģiju, Somiju un Zviedriju. Ne tikai Bradls, bet pa reizei arī zviedru un somu lēcēji prata sagādāt norveģiem rūgus zaudējumus. Tā zviedrs Svens Selangers 1938. gadā izvērtās par istu «Holmenkollenas brīnumu», jo viņš bija pirmais citas tautas pārstāvis, kas uzvarēja norveģu plašo lēcēju saimi vīgu nacionālajās Holmenkollenas spēlēs, kas ik gadus pulcēja tuvu pie 100.000 skatītāju. Somijas lēcēju lielākais panākums atzīmējās pēdējās līdz šim notikušajās pasaules meistarsacīkstēs 1941. gadā, kad granītu un tūkstozēru zemes dēļ Virto pirmo reizi kļuva pasaules meistarmedāļas īpašnieks. Tagad Virto jau pievienojies savas tēvuzemes lielāko varoņu pulkam. Viņš kritīs varoņa nāvē cīņā pret somu brīvības laupītājiem — bolševikiem.

Bradla 101 m lidojums no Planičas lēktuves tomēr nebija viņa pēdējais vārds. 1938. gada 16. martā Bradls savu rekordu vēl uzlaboja, sasniedzams 107 m tulumu. Nu šķita, ka aizsniegta cilvēka spēju un Planičas «mamutu trampļina» robeža, jo teorētiski aprēķini liecināja, ka no Planičas iespējams veikt līdz 106 m tālus lēcienus. Reālā īstenība pierādīja tomēr pavisam ko citu. Bradla 107 m varējums piedzīvoja nēpilnu 3 gadu mōžu. 1941. gada 2. martā grupa Vācijas drosmīgāko lēcēju no milzīgā Planičas augstuma turpināja rekordu medības, kas atnesa jaunus fenomenālus sasniegumus. Rūdolfs Gēringš pārsniedza pat vispārdrošākās cerības. Viņš aizlidoja ar slēpēm 118 m tālu, pārsniedzams Bradla rekordu par veseliem 11 metriem. Tālāk kā Bradls aizlēca arī 3 sīvākie Gēringa konkurenti: Krauss uzrādīja 112 m rezultātu, Lārs 111 m un Meijers 109 m. Bradla rekords vienā dienā tādī tika uzvarēts četrkārtīgi. Ar Vācijas krāsu pārstāvja Gēringa 118 m lidojumu arī pagaidām noslēgusies lēksanas rekordu attīstības gaita. 50 gadu laikā cilvēks no niecīgā 6 m mērijuma aizkļuvis līdz varenajam 118 m tulumam. Taču, šķiet, arī šeit vēl nav sasniegta maksimālā robeža. Tagad jau runā par iespēju lēkt ar slēpēm 130 m tālu, un, domājams, ilgi nebūs jāgaida, ka šis pravietojums piepildīsies kā reāla īstenība.

Europas smagā svara boksā čempions ir beļģis K. Stes. Uzņemums — jaunais Eiropas meistars Stes (pa labi) cīņā ar Hārdinējo meistartitula īpašnieku zviedru O. Tandbergu.

Tallina — četrkārtēja uzvarētāja

Igaunijā katru gadu ar lielu interesi tiek gaidīta Tallinas sastāpšanās ar Tartu basketbolu un volejbolu. Šīs sacensības Igaunijas sporta dzīvē kļuvušas par jauku tradīciju. Sogad Tartu krāsu pārstāvji bijuši tālīniešu viesi. Cīnoties savās mājās, Tallinas izlases vienības nepārspētas palikušas kā basketbolā, tā arī volejbolā. 4 sacensībās Tallina guvusi arī 4 uzvaras. Basketbolā Tallina atzīmējusi noteiktu 47-28 (28-12) punktu pārākumu. Talliniešu uzvara noskaidrojās jau pirmajās 20 minūtēs. Uzvarētāju piecniekā Heļsku sniegumu «nodemonstrējuši» uzbrucējs Larka un aizsargs Prees, kuruš pāreiz dibināji uzskata par īpašu labākiem groza bumbas spēles prāktējiem. Tallinas labā Larka ieguvusi 18 punktus, Prees — 17. Noon — 6, Barapins — 4 un Viņogradovs — 1. Tartu komplektājumā no aprakstītajiem Igaunijas valsts vienības dalībniekiem darbojušies Keress un Juurps. Sieviešu basketbolā Tallinas pārkums ietekies 46-11 (17-3). Uzvarētāju sekmīgākās «grozu medicēnes» bijušas: Viisura — 21 p. un Torena — 17. Volejbolā gan Tartu virknējumā izrādījusi nopietnāku pretīstību, taču arī šeit gala galā it iespējīgi triumfējuši Tallina. Vīriešu sacensībās Tallina uzvarējusi 9-15, 15-9 un 15-2. kamēr Tallinas sieviešu seņales pieveicis Tartu reprezentāciju ar 12-15, 15-6 un 15-1 rezultātu. Per Heļsko pārstējuma jāuzskata Tallinas pārkums vīriešu volejbolā, kur Tartu savstāvā darbojušies arī Igaunijas meistariības (Tartu ASK) spēlētāji.

● Somijas meistartitulus boksā, sākot ar mūsās svaru, izcīnījuši: Fornelius, Hildens, Salminens, Jernstrēms, Kurki, Johnsons, Kolvanens un Salo. Sacensības nav starējuši vairāki somu visizcilākie spēki. Ir trūkuši arī abi nesēnās Somijas — Zviedrijas valsts sacīkstēs uzvarētāji mušvaras Asks un somu teicamākais tehnikāis vīdvaris Pitulainens. No jaunajiem meistariem spalvaris Salminens un pussmagvars Koivanens jau nopietni domā par pāriešanu profesionālo rindās.

APBALVOJUMI MŪSU SPORTISTĒM

Ist pirms gada maipās mūsu sporta vādība ilkoja redzamāko latviešu sportistu apbalvošanas vakaru. Tas bija turpinājums no robežuma tam sorkojumam, kāds risinājās 18. novembrī — latviešu tautas ievērojamā svētku dienā. Medāļas par nopietniem tika daudzām mūsu sporta darbiniekiem un aktīviem sportistiem, kur kā mērogs apbalvošanai bija vismaz 15 gadu liels darbiā. Iznāca, ka balvas saņēma liels skaits iecienītu sporta cilvēku. Vakaru ievādīja sporta vadītāja Roberta Pīmes uzruna. Viņš aizrādīja, ka, neraugoties uz kara laikā apstākļiem, sporta kustība 1943. gadā gājusi pieaugumā. Pēbeļgts arī organizāšanās darbs. Tagad mums ir 74 pūntiesīgas sporta biedrības ar pāri par 7000 aktīviem sportistiem un apm. 10.000 pasiviem biedriem. Nākotnē sportam pieaistāmas jaunas masas — gan jaunatne, gan arī vecie sportisti, jo jārodas frontē. Ticībā krievnam darbam atākot vakaru dalībnieki nodziedāja mūsu tautas lūgšanu — «Dievs, svētī Latviju!» Apbalvoto sporta lauzu vidū bija tālā pazīstamās un populārās sojas. Tur skatījām iemīļoto sporta darbinieku H. Baumāni, Krastu, Kalvi, Smidbergu, Kībiņu, Kārklīņu, Veisu u. d. c. Tāpat redzējam vesulu pulku sportistu — mūsu olimpišķo spēļu varoņu Bietagu un Bubenko, tad Kundziņu, Lauku, Lidmani, E. Pētersonu, Tīlu, Lēdiju, Kraukli, Bērti-Bērtiņu, Zeburgu, Vuskalni, Riekstiņu, Alb. Ozoliņu u. t. t., u. t. t. Daudzi apbalvotie gan izrādījās aizkavēti ierasties. Nerēdzējam Vedēju, Seļbeļi u. c. Velāk karjāvīri tērpā terādās Eiropas meistars A.K. Bērtziņš. Tāpat ar nokavēšanos, tieši no Latvijas meistariības spēlēm, atnāca pulcējās šachistu. Savā priekšā atkal reiz skatījām tos basketbolistus, kuri Latvijai 1934. g. Zenevā izcīnīja Eiropas meistara godu. Izrēķa vienīgi bolševiku aizvēstais Rōjs un tāpat starp draugiem nevarēja būt pasaules meistars šouānā — Klava. Par 1943. g. sasniegumiem sevīki daudz balvu saņēma Jāvējis. Tās izdēlēja šausanas sporta ved. Ticamais. Protams, ka apbalvojot tik daudz sportistu, daži bija arī piemirsušies, bet nav šaubu par to, ka šīs nebija pēdējās mūsu sporta lauzu godināšanas vakars, kāpēc plašākām pārrunām jāizpaliek. Jaušā gadā nāks atkal jauni labi darbi un pelnīta atzinība par to. Lai mūsu sadarbība būtu patiesi sekmīga!

RFK JAUNIE BASKETBOLISTI IZCINA SPORTA VADĪTĀJA BALVU

Interesants jaunatnes līgas basketbola turnīrs vakar risinājās Bolderājā. Izcīnā nāca Latvijas sporta vadītāja Rob. Pīmes dāvētā balva, kuras dēļ sacēnās 5 biedribu vienības — RFK, Auseklis, LDzB, Vy-tis un Bolderāja. Turnīru ievādīja visu dalībnieku parāde. Jaunos basketbolistus vīspirms sveicis sporta vadītājs Rob. Pīmo, novēlot viņiem nākotnā gūt spožus panākumus un saņēdēt jaunus Eiropas slavas laurus Latvijas basketbolam. Sacensonus uzrunāja arī Bolderājas priekšnieks

Stromanis. Spēles, kas risinājās pēc divminūšu sistēmas, līdz finālam deva ādus rezultātus: Vy-tis uzvarēja Bolderāju 19-16 (9-8), RFK — Ausekli 28-11 (12-7), LDzB — Vy-tis 10-11 (3-6), Bolderāja — Auseklis 22-15 (5-9), Bolderāja — Vy-tis 23-10 (8-6) un RFK — Bolderāja 19-18 (12-7). Finālā sastāpās Rīgas jaunatnes līgas meistars LDzB ar spēciģo RFK virknējumu. Pirmajā finālā spēlēs dzelceļnieku zēni pēc sivas cīņas atzīmēja 2 punktu pārākumu 13-13 (11-6). Otrajā finālā savukārt triumfēja RFK jaunatne 22-18 (12-4). Nu abiem nopietnajiem uzvaras kandidātiem bija pa zaudējumam. Notika vēl trešā fināla sacīkste. Izturīgāki izrādījās RFK krāsu pārstāvji, kas peata izcīnīt it pārliecinošu 38-26 (20-12) uzvaru. Brīnišķīgi ar metieniem RFK sastāvā sekmējās Čakstems. Tos pēdējā finālā sacensībā viens pats ieguva 27 punktus. RFK piecniekā vēl darbojās: Saullis — 9 p., Aiksnis — 1, Krasts — 1 un Balis — 6. LDzB jaunā basketbolistu vidū jaukāko sniegumu nodemonstrēja Danebergs. RFK vienība izcīnīja turnīrā 1. vietu, iegūstot sporta vadītāja Rob. Pīmes dāvēto kausu. Katrs spēlētājs bez tam saņēma skaistas nozīmes. 2. vietā Jerindrojs LDzB basketbola jaunā paauzde un 3. Bolderāja. Dzelceļnieki iemantoja turnīra rīkotāju bolderājiču balvu — vērtjamo ratīpu. Sīvām sacensībām bagātāis turnīrs izdevās priekšmīģi un bija pulcējis Bolderājas zālī pilnu basketbola sporta draugiem.

UZVARĒTĀJS PALIKA NENOSKAIROTS...

(Sākums 2. lpp.)
tēja Bergs, Ristamēcs, Slava, Poginā, Rozentāls un Sarkans. Sieviešu vienību basketbola cīņā pelnītu 18-12 (9-4) uzvaru atīmēja US piecnieks. Visumā spēle bija samērā bāla, un skatītāji redzēja maz iepriecinošu. Pavīsum abām vienībām nesekmējās ar metieniem grozā. Pat no drošākajām situācijām bumbā nesniedza mērķi. Tā galu galā uzvarēja vienība ar runētākajām spēlētājām. US piecniekā darbojās: Pēde — 9, Bērtziņa — 5, Konrāde — 4, Stankēviča — 0 un Vītola — 0. VEF izlēš spēlēja: Kārklīņa — 10, Umāne — 2, Korsinska, Šniedze, Aleksandrovica, Droka, Vazdiķe un Beke — 0. Stipri augstu varēja gaidīt VEF jaunatnes basketbolistu uzvaru. Tomēr arī šai spēlē vies gāja pretī «plānam». VEF zēni nedarbojās ar parasto veiksmi. Lai gan viņi izcīnīja 28-20 (10-11) uzvaru, tā nāca pēc sivas cīņas, kuras pirmajā daļā pat pārkāpīta nākamie studentu. Visotgi — antvērsitāte gan ļaunējiem beidzot būs «jāapcēpjs» garie mati, jo nopietnā mācības testēdē šēdai «Brodvejas» model nav vietas! VEF teicamākie punktu guvēji bija Adamsons (13) un Putra (8), bet US — Meļups (7) un Nortis (5). Ar vislielāko interesi vērtēja gaidīt VEF basketbolistu uzstāšanos pret US vīrsīgas vienību. Pēc vēliešu uzvaras pār Daugaviešiem stipri problemātisks bija arī šīs spēles iznākums, sevīki vēl tādēļ, ka US spēlēja bez zava «jaunatrasa» centra uzbrucēja Rūdofļa Jurčipa. Spēlēs tomēr pādās noteikts studentu pārākums. Jau 1. puslaikā noslēdzās 18-4 US labā. Cīņas turpinājumā VEF vienība atstāja pavīsum nevarīgu iespaidu, kamēr US uzbrucēja gājēni gandrīz vienmēr noslēdzās ar groza ieguvumu. Pēdējās spēles US basketbolisti uzrādā aizvien labāku sniegumu, ko spītīgi dabūjam pierēdēt arī vakar. Tā galu galā spēle noslēdzās ar US negaidīti augstu 51-17 (18-4) uzvaru. Sekmīgākais grozu guvējs uzvarētāju virknējumā bija Elmūts, kas guva 18 punktus, Pētersons — 14, Dēgimuss — 11, Hermānovičs — 4, Purņis — 4, Andersons un Manītis — 0. VEF darbojās tādā pat savstāvā kā pret Daugaviešiem: Klavs — 7, Valdmanis — 3, Korps — 3, Rozentāls — 2, Līģēris — 1 un Linde — 0.

TURNĪRA NOSLĒGUMĀ

uzvarētājs palika nenoskaidrots — katrā biedrībā bija pa vienu uzvaru un pa zaudējumam, bet visas starptautējās sacensības noslēdzās ar vienōdu 3-2 gala iznākumu. Tā turnīra noslēgumā visām vienībām bija vienāds 5 punktu skaits. Tā kā šāds gadījums iepriekš nebija pāredzēts, tad turnīrs, kas, starp citu, atzīstams par teicami izdevušos, palika bez uzvarētāja, un visus trīs biedrības saņēma pa balvai. Jā, atzīstis gadēs arī tā!

VINGROTĀVA DARBA VIETU SPORTISTĒM

Arodu savienības «Atpūtas un dzīvošanas» daļas sporta nodaļas ticībā atkal ir vingrotava Jēzusbānīcas ielā 3. Darba vietām, kuras vingrotāvu vēlas izmantot saviem sportistiem, par to jāpazīpo pa tālr. 29011.

SPORTISTA LAULĪBAS

Vecgada vakarā Startu ievērojams basketbolists un rokas bumbas spēlētājs Jānis Zebeliņš saulaulājies ar Moniku Kivleniku, jaunkundzi. «Sporta Pasaules» sirsnīgākie novēlējumi jauno daives ceļu uzskatīti!

PULKSTENU VEIKALS
Rob. Valdmanis
Rīgā, Pliskavas ielā 15
Tālrunis 29610

FIRMA
A. Apsitis
Radio un skaņu plates
Rīgā, Kaļķu ielā 3

Lichtpaus- und Fotokopieranstalt
Inhaber G. Berg
Riga, Wallstr. 15 Ruf 23597
Spezialausführung:
FOTOKOPIEN
jeder Grösse, jeder Art nach neuesten und modernsten Verfahren.

APAVU VEIKALS
Lilija Grass
Rīgā, Kr. Barona ielā 24/26
Tālrunis 32218

Apģerbu un manufakturas tirdzniecība
P. Mežgailis
Rīgā, Kr. Barona ielā 6
Tālrunis 29996

Fr. Lassmaņa
SEKLU TIRGOTAVA
Rīgā, Adolfa Hitlera gatvē 1 (bij. Brīvības bulv.)
Tālrunis 20551

A. ŠTEINBERGS
UN
G. JUDZIS
BŪVFIRMA
Rīgā, Pirts ielā Nr. 8-1 Tālruni: 2615, 25075
AUGSTBŪVES
DZĪLBŪVES
OSTU BŪVES

